

Pokud by byl naživu, mohl by právě říci, že to byl neuvěřitelný úspěch a že nás potkalo velké štěstí. Často se zapomíná, že se nám během tří a půl roku podařilo dostat z německého území všechny sovětské vojáky, tanky a jaderné hlavice. Celkem šlo o jeden milion sovětských občanů. Stejně tak že jsme se stali plně svrchovaným státem, který mohl zůstat součástí NATO.

Je ale také zřejmé, že ne všechno se za těch posledních třicet let vyvinulo správným směrem. Trochu mě znepokojuje podpora pro pravicové populisty v bývalé NDR. S tím se není možné snižovat. Musí se také neustále připomínat, že

ně Německa, které také porušovalo Pakt stability. To se nemělo stát.

LN Němce kdysi pojal s jejich markou velmi silný citový vztah. Už se vyrovnali s eurem?

Je pravda, že byla součástí německé identity. Více než 70 procent Němců je dnes ale přesvědčeno, že euro bylo správným rozhodnutím. Navíc se také ukázalo, že euro bylo za posledních dvacet let daleko stabilnější, než byla v minulosti západoněmecká marka.

LN Když už jste zmínil chyby... Patřilo mezi ně i přijetí Itálie a Řecka?

ROZHOVOR TÝDNE Theo Waigel

S NĚMECKÝM POLITIKEM HOVOŘIL

Robert Schuster

ti, kdo chodí na demonstrace hnutí Pegida (*protinigrančního hnutí Vlastenečtí Evropané proti islamiaci Západu* – pozn. red.), nemají právo přirovnávat se k disidentům bojujícím v letech 1989 nebo 1990 za občanská práva.

LN Býváte považováni za jednoho z otců zakladatelů eura a také se o vás traduje, že jste vymyslel měně jméno. Jak hodnotíte vývoj eurozóny?

Eurozóna prošla zátežovým testem a obstála. Vždy si musíte představit, co by se stalo, kdybychom posledních deset let neměli společnou měnu. S dvaceti nebo třiceti různými národními platidly bychom byli během finanční krize hračkou v rukách velkých hráčů. Čelili bychom výkyvům, v každé zemi by to bylo každý den jinak. Samozřejmě, společný měnový prostor s sebou také přináší nové problémy, dělal se chyby. Mezi ně patří, že některé země nedodržovaly své závazky, včetně

Musíme rozlišovat. Řecko nebylo součástí eurozóny při jejím vzniku. Připojilo se až v roce 2001 a byla to chyba. Jeho ukazatele neodpovídaly skutečnosti, hodně se podvádělo, nikdo nic nekontroloval. Chci zdůraznit, že o přijetí Řecka se rozhodlo, když už jsem nebyl ministrem financí.

Pokud jde o Itálii – její situaci jsme velmi podrobně analyzovali. Itálie má problémy s politickou stabilitou, ale například její implicitní státní dluh je relativně nízký, což znamená, že sociální závazky, jež musí stát hradit, nejsou v Itálii vyšší než v Německu. Až do vypuknutí finanční krize měla Itálie primární přebytek, který sloužil k odbourávání jejího vysokého zadlužení. Má sice vysoký státní dluh, zatímco z hlediska bohatství v soukromých rukou je na tom relativně dobře.

LN Nedávno Evropská unie rozhodla, že se vůbec poprvé společně zadluží na kapitálovém trhu, aby

zvládla ekonomické důsledky koronavirové krize. Je to dobrý nápad?

Myslím, že vzhledem k současné situaci se to dá ospravedlnit. Samozřejmě záleží, jak bude probíhat konsolidace dluhu. Peníze jsou nyní levné, přijíejí se za prakticky nulové úroky. Celé to má opodstatnění tehdy, pokud se takto získané prostředky využijí k investicím do budoucnosti. Je důležité, aby se tyto peníze použily také na restrukturalizaci národních ekonomik. Na budoucnost je třeba pohlížet evropsky, například investicemi do ochrany klimatu. Pokud by se předpokládáné společné zadlužení rozpočítalo na každého člověka žijícího v Evropě, vyšlo by to na dluh 1500 eur na každého. To není malá částka, ale zdá se mi ještě přijatelná.

LN Co soudíte o kritice, že to nakonec povede oklikou ke vzniku dluhové unie? Leckdo už opět přišel s myšlenkou evropských dluhopisů, tak zvaných eurobondů...

Oproti eurobondům tam je velký rozdíl. V případě evropských dluhopisů nejsou odpovědnost ani dluh odděleny. Ručí ten, kdo dluh nezpůsobil, a nemá možnost ovlivnit jeho využití. V případě financování fondu obnovy EU ale existuje demokratická kontrola prostřednictvím Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a Evropského účetního dvora. To je zásadní rozdíl oproti eurobondům, proti jejichž zavedení jsem vždycky byl.

Všechno ovšem stojí a padá s dlužnou službou. V době, kdy jsou úrokové sazby tak nízké, to není problém, ale tak to nemusí být vždy. Proto je zapotřebí vzít v úvahu, jak bude vypadat celková konsolidace půjček, aby nedocházelo k trvalé akumulaci dluhů.

LN Co si myslíte o tom, že v posledních několika měsících se politická konfrontace přesouvá stále častěji do ulic? Jak se ukázalo u hnutí Fridays for Future nebo Black Lives Matter ...